

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 142 (2704) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 június 24

Százkilométeres mélységben nyomultak be szovjet területre a német élcsapatok

Az egyik frontszakaszon áttörtek egy kis erődöt. Litvánia felszabadította magát az orosz járom alól. Lettországból is megindult a felszabadulási mozgalom

Rómából jelentik: (Stefani) Helsinkiben jelentés szerint a finn lapok közlik azokat a kaunasi jelentéseket, amelyek szerint Litvánia felszabadította magát az orosz járom alól. Mindenütt kitértek a nemzeti lobogókat és hatalmas tömegek tüntetnek a feltámadás mellett. Stockholmi jelentés szerint a litván ellenforradalom győzött és elűzte az orosz hatóságokat. A felszabadulási mozgalom Észtországban is megkezdte munkáját, ott azonban az orosz erők vérbefojtották a megmozdulást.

Sanghaiból jelentik: (NTI) A Sanghaiban élő, mintegy 20.000 fehérorosz, akiknek a szülei a bolsevisták áldozatai lettek, a legelénkebb lelkesedéssel fogadta azt a hírt, hogy a tengely megüzente a háborút a bolsevizmusnak és így visszatérhetnek felszabadult szülőföldjükre. A fehéroroszok lapja feltűnést keltő módon közli a háború híreit és kifejezésre juttatja, hogy a tengely fegyveres erői meg fogják szabadítani Oroszországot és a világot a kommunizmustól.

1200 SZOVJET GÉPET PUSZTÍTOTAK EL AZ ELSŐ KÉT NAPON A NÉMETEK

Rómából jelentik: (Stefani) A Stefani iroda berlini levelezője megállapítja, hogy a német csapatok az egész vonalon folytatják a hadműveleteket. -- Valószínű, hogy

a német hadsereg és a Szovjet haderejének a zöme közt a nagy összehúzó közváltás küszöbén áll, mert a német katonák közelednek ama területek felé, ahol a Szovjet legnagyobb erőit vonták össze.

A német hadijelentések előreláthatóan még néhány napig nem közölnek helyneveket, de minden jel arra vall, hogy

a mostani hadművelet heveség és hadba vetett erők száma tekintetében messze felülmúlja a nyugati légi offenzívát.

Megbízható értesülés szerint már az első két napon több mint 1200 szovjet repülőgépet pusztítottak el.

Ez irtózatos csapást jelent a szovjet légiflottára, amelynek a finn háború idején 6000 elsővonalbeli és 2000 másodvonalbeli gépe volt. A legtöbb gépet a repülőtereken pusztították el. Ezt a műveletet nagyban megkönnyítette a szovjet légvédelem gyengesége. A német páncélos erők is jóval hatékonyabbnak mutatkoztak a szovjet erőknél. Az orosz csapatok óriási méretű harcigépeikkel helyenként ellentámadásokat kíséreltek meg, de ezeket a német stukák elpusztították. A gyalogsági harcokban a németek lángszórókat vetettek közbe. Megállapítható, hogy két nap alatt a német hadsereg már is igen erősen kikezdte az egész orosz védelmi rendszert.

nyabbnak mutatkoztak a szovjet erőknél. Az orosz csapatok óriási méretű harcigépeikkel helyenként ellentámadásokat kíséreltek meg, de ezeket a német stukák elpusztították. A gyalogsági harcokban a németek lángszórókat vetettek közbe. Megállapítható, hogy két nap alatt a német hadsereg már is igen erősen kikezdte az egész orosz védelmi rendszert.

TÖBBEZER SPANYOL VÁGYA, HOGY A SZOVJET ELLEN HARCOLJON

Madridból jelentik: A külügyminiszterium tájékoztatója kijelentette, hogy a spanyol kormány óriási örömmel fogadta az Oroszország elleni háború híreit. Ez a háború a közös ellenség ellen folyik, amely ellen Spanyolország harcot vívott. Midőn azt kérdezték az újságírók, hogy mennek-e

spanyol önkéntesek Oroszországba, a tájékoztató azt a választ adta, hogy nincs felhatalmazása erre a kérdésre választ adni, de elmondhatja, hogy több ezer spanyol vágya ez.

Madridból jelentik: (NTI) Hétfőn minisztertanácsot tartott a spanyol kormány. A megbeszélések kedden folytatódnak.

Madridból jelentik: (NTI) A spanyol közvélemény az eddigi háború legkiemelkedőbb eseményének tartja az orosz hadjárat megindulását. Az egész spanyol sajtó az európai civilizáció és a kereszténység sorsdöntő óráiról beszél és keresztes háborúnak nevezik a hadjáratot, amelynek első részét Franco tábornok hősi küzdelme jelentette.

A madridi lapok minden mozzanata a legélesebb támadás a Szovjet és a kommunizmus ellen.

Die Tat berlini tudósítója szerint a német gépesített csapatoknak a bevált módszer szerint sikerült a szovjet csapatok hátába kerülni. Egyes helyeken a német élcsapatok már száz kilométernyire benyomultak Oroszországba.

Stockholmból jelentik: Itteni jelentés szerint a szovjet hadvezetőség már vasárnap közölte, hogy a németek elfoglalták a grodnói és a krisztanipoli körzetben néhány községet. A hétfőn este kiadott orosz jelentés német előnyomulásról beszél Kaunas irányában a Vilna és Minszk közötti vasútvonal ellen. Közlik, hogy más német csapatok Vladimir és Bródy felé haladnak.

Az Uj Nemzedék írja: Zürichbe érkezett jelentések szerint a Nordland csapat, amely tengelybarát norvégekből áll, az orosz frontra utazik és felveszi a harcot az oroszokkal. Emlekeztetnek arra, hogy ez a csapat a balkáni hadjáratban is résztvett. A norvég igazságügyminiszter és a rendőrmiszter nem sokára Finnországba utazik, hogy csatlakozzék a norvégiai erőkhöz.

Zürichből jelentik: Ankarai körök azon a nézeten vannak, hogy a legfontosabb német támadás a Szovjet ellen valószínűleg a Fekete-tenger felől történik. Ebből a célból a Fekete-tengeren sok hajót vontak össze, amelyeken csapatokat szállítanak Batumba. Nemcsak a német, olasz és román, hanem a bolgár és görög hajókat is összegyűjtötték. A hadműveletek a szovjet olajmezők ellen irányulnak, mert innen látják el a szovjet hadsereget benzinnel.

LETT FÖLKELOK ELFOGLALTAK LETTORSZÁG HADÁSZATILAG FONTOS PONTJAIT

Berlinből jelentik: (NTI) Német csapatok a keleti arcvonal középső részén áttörtek egy orosz kiserődöt.

Stockholmból jelentik: (NTI) Ideérkezett jelentések szerint Lettországból is megindult a felszabadulási mozgalom. Mintegy 100.000 főnyi felkelő határmába kerítette az orosz hadászati fontos pontjait. A lett felkelők mindegyiket megtámadták a szovjet helyőrségeket.

KIHÍVÓ HANGU AMERIKAI TILTAKOZÁS A „ROBIN MOORE” ÜGYÉREN

Berlinből jelentik: Illetékes helyen megerősítették, hogy a washingtoni német ügyvivőnek átnyújtották az Egyesült Államok tiltakozását a „Robin

Átnyújtották a magyar jegyzéket a szovjet követnek

Budapestről jelentik: (MTI) Bárdossy László miniszterelnök és külügyminiszter megbízásából Wörner János rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese, a mai nap folyamán magához kérte Saranov Nicolaj urat, Oroszország budapesti követét és átadta neki a magyar kormány jegyzékét, amely a Magyarország és a Szovjetunió közt eddig fennálló diplomáciai kapcsolat megszakításáról értesíti a szovjet kormányt.

Bulgária örömmel üdvözli a bolsevizmus elleni harcot

Szófiából jelentik (NTI): A bolgár rádió tegnap közölte az első félhivatalos állásfoglalást a német-orosz háborúval kapcsolatban. A rádiófelhívás hangsúlyozta, hogy Bulgária különös hálával tartozik Németország vezérének azért, hogy visszautasította az orosz követeléseket. Valamennyi lap üdvözli a bolsevizmus ellen indított felszabadító harcot.

Tokióból jelentik (NTI): A japán kormány sajtótájékoztatója azzal nyitotta meg a külföldi újságírók heti értekezletét, hogy jelenleg még nem nyilatkozhat a német-szovjet viszállyal kapcsolatban. Amikor arra kérték, fejtsse ki a háromhatalmi egyezményt az új helyzettel kapcsolatban, azt válaszolta, hogy a szerződés önmagában is beszél. Egyébként hamarosan tisztázódik Japán magatartása. A sajtótájékoztató pusztán kitalálásnak nevezte azt a híres-

telést, amely szerint Japán állítólag közvetít a német-orosz viszállyban.

Washingtonból jelentik (NST.): Itteni körökben nagy érdeklődéssel figyelik a keleteurópai eseményeket. A beavatkozás-pártiak azt követelik, hogy Amerika azonnal üzenjen hadat. A békepárti politikusok ezzel szemben óva intenek minden kalandtól. Wheeler szenátor kijelentette, hogy ha az Egyesült Államok most belép a háborúba, akkor a bolsevizmusért harcol.

NORVÉG CSAPAT INDULT AZ OROSZ FRONTRA, HOGY A SZOVJET ELLEN HARCOLJON

Zürichi jelentés szerint -- mint a Pest írja -- a Szovjet elleni hadjárat három első napján a német hadsereg élcsapatai már mindenütt orosz területen állnak. Egyes helyeken mélyen benyomultak Oroszországba. A zürichi

Moore" elsüllyesztése miatt. A tiltakozás nem jegyzék formájában történt, hanem az ügyvivőnek Roosevelt egyik beszédét nyújtották át, amely bővelkedik a Németország elleni éles kijelentésekben. Az egész dolognak szándékos kihívási színezete van. Német részről valószínűleg válaszra sem méltatják.

Newyorkból jelentik: (NTI) Az Egyesült Államok ki- és beviteli bankja közölte, hogy beszüntette a kifizetéseket a Finnországnak engedélyezett 25 millió dolláros kölcsönzámlájára.

HAZASZÁLLITJAK MOSZKVBÓL A JAPAN ASSZONYOKAT ES GYERMEKEKET

Tokióból jelentik (NTI): A japán kormány kedden délelőtt valamennyi miniszter részvételével összeült. A hadügyminiszter és a külügyminiszter az új európai helyzettel kapcsolatos katonai és diplomáciai kérdésekről beszélt. A kereskedelemügyi miniszter és a gazdasági hivatal elnöke a német-országi háborúnak Japánra gyakorolt gazdasági hatásait fejtegette. Kormánynyilatkozatot az ülés után nem adtak ki. A sajtó ebben bizonyítékát látja annak, hogy a kormány egyelőre meg akarja figyelni az események további fejlődését.

Tokióból jelentik (NTI): A külügyi hivatalhoz érkezett jelentések szerint a moszkvai japán nagykövét elhatározta, hogy az ott élő japánok feleségeit és gyermekeit visszaküldi Japánba.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet közgyűlése

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet a bécsi döntéssel visszatért területek magyar gazdaságának évszázados közösségi és érdekvédelmi szerve, vasárnap délelőtt rendezte meg évi közgyűlését a vármegyeháza dísztermében. A gyűlésen képviseltette magát Erdély minden vidékének gazdatársadalma. A több, mint 500 kiküldött az erdélyi magyar gazdatársadalom parlamentjét jelentette.

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi minisztert és a miniszteriumot Bárányos Károly dr. államtitkár képviselte.

Az elnöki asztalnál gróf Teleki Béla vezető alelnök, Bárányos Károly dr. földművelésügyi államtitkár, dr. Balogh Vilmos miniszteri tanácsos, a Földművelésügyi Miniszterium Erdélyi Kirendeltségének vezetője, Cs. Károly István alelnök és Fegydy László ügyvezető alelnök foglaltak helyet.

Gróf Teleki Béla nagy beszédet mondott, amelyben vázolta a nagymultú intézmény történetét és a Földművelésügyi Miniszterium erdélyi kirendeltségének célkitűzéseit és működési terveit. Gróf Teleki Béla beszéde után dr. Bárányos Károly miniszteri kiküldött, dr. Balogh Vilmos miniszteri tanácsos és még sokan mások mondtak beszédet. A gyűlést az elnök zárószavai fejezték be.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

Megszavazta a képviselőház a közellátási törvényjavaslatot

Kinevezték a bizottsági tagokat az összeférhetlenségi törvényjavaslat előkészítésére

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén napirend előtt Kőlcsey István indítványára úgy határoztak, hogy a 36-os bizottság hatásmának meghosszabbításáról és taglétszámának újabb emeléséről szóló javaslat tárgyalása idejére az ülés tartását 8 órában állapítják meg. A Ház ezután döntött a közellátási javaslat egyes szakaszai felett. A javaslatot a Ház a közellátásügyi miniszter korábban bejelentett módosításával, a harmadik szövegezésben elfogadta. Ezután áttértek a törvényhozói összeférhetlenség szabályozásának előkészítésére kiküldendő bizottság tagjainak megválasztására. A következő 27 tagot választották meg: Balás Károly, Bankó Géza, vitéz Bobory György, Bocskay Kálmán, Budinszky László, Cselényi Pál, Donáth György, Esterházy Mór gróf, Fe-

renczy Tibor, Huszovszky Lajos, vitéz Imrédy Béla, János Aron, Jurcsek Béla, Király József, Mezey Lajos, Mikó Imre, Mosonyi Kálmán, Padányi-Gulyás József, Petró Kálmán, Peyer Károly, Rassay Károly, Stitz János, Szeder János, Teleki Béla gróf, Teleki Mihály gróf, Tildy Zoltán és vitéz Zerinváry Szilárd. A bizottság első ízben ma délben 1 órakor ült össze.

A bizottsági tagok megválasztása után a Ház áttért a felhatalmazás meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalására. Pintéz Béla sürgette a felvidéki birtokkérdés olyan megoldását, hogy a zsidók kezéből vegyék ki a földet. Foglalkozott az egyke-káros következményeivel és sürgette a zsidó lánckereskedelem letörését. A felhatalmazást nem szavazza meg.

Ünnepélyesen ajánlották fel Kassát Jézus Szívének

Kassáról jelentik: Vasárnap a délután 5 órakor ünnepélyes egyházi szertartás volt, amelyet dr. Madarász István megyéspüspök ünnepi beszéde nyitott meg. Kiemelte, hogy a kassaiak különös hálával is tartoznak Jézus Szívének, amely megőrizte a Magyar Haza iránt való hűségüket és megadta számukra a Szent István országába való visszatérést. A püspök szentbeszédét megkapó könyörgéssel fejezte be, majd visszatért az oltárhoz, ahol kezdetét vette a város ünnepélyes és hivatalos felajánlása Jézus Szívének.

Erbitzer János városi főjegyző olvasta fel a törvényhatósági bizottság határozatát, amelynek értelmében a polgármester, mint a város kegyura Jézus Szíve-ünnepség keretében Kassa városát és az 1000 éves Magyarország legszebb gyöngyét hivatalosan Jézus Szíves Szívének ajánlja fel.

A határozat felolvasása után Pohl Sándor polgármester a főoltár előtt

elhelyezett térdeplőn elmondotta a következő városfelajánlasi imát:

— Jézus Szíve, Királyunk és Istenünk köszönetet mondunk, hogy huszáves fogságból felszabadult Kassa város bűnbánó lélekkel térdelhet Eléd, hogy engeszteljük vétkeinket. Isteni Jóságodban bízva szívünk legbensőbb hódolatával és imádságával a mai napon ünnepélyesen Szentséges Szívednek ajánljuk föl városunkat. Nyíltan valljuk, óh isteni Szív, hogy Te vagy a forrása minden kegyelemnek, áldásnak és szentségnek. Szentségi Jézus, aki itt közöttünk jelen vagy és ránk tekintesz, fennhangon hirdetjük és valljuk az egész világ előtt, hogy Te vagy Istenünk, családunk, városunk Királya, Úra és Istene.

Az ima elmondását Te Deum, szentimádás, a pápai és a magyar Himnusz elnéklése követte és ezzel fejeződött be a város jelentőségteljes felajánlása.

Kitüntették a januári repülőszerecsétlenség honvédeletmentőit

Nagyvárad. Saját tud. Annakidején megírtuk, hogy a január 17-én történt személyforgalmi repülőgépszerencsétlenségénél a repülőgép közelében gyakorlatozó 25-ös honvédek közül Pásztai Béla zászlós és a hét legénységi állományú ember, névszerint Horváth Sándor címzetes szakaszvezető, Ördög József szakaszvezető, Sztrakovics István kp.-os gyalogos, Zsigmond Vince, Szilágyi Gábor, Nagy János és Gulyás László gyalogosok az állandó robbanások között égő utasszállító gépből a nagy és végzetes motorrobbanás előtt bátor önfeláldozással és saját életük kockáztatásával négy utas életét mentették meg.

Az ezredparancsnokság a hős katonákat kitüntetésre terjesztette fel. A kitüntetési felterjesztésre részben már válasz érkezett, amennyiben a Kormányzó a hét legénységi állományú gyalogosnak a Magyar Ezüst Erdeméretet adományozta. A kitüntettek közül Nagy János és Gulyás László nagyvárad, Zsigmond Vince paptamási-i, Szilágyi Gábor pedig diószegi lakos. A kitüntetés, amit a derék honvédek kaptak, nagy. Rendkívül nehéz körülmények között rendfokozat nélküli legénység nem is kapja meg az altiszteknek és tisztnek ez a legmagasabb békekintüntetése. de ezek is csak 10 évi szolgálat után kapják meg.

Az Actio Catholica 17. számú filmkritikája

„EGY LEÁNY, AKI MINDENT TUD”. A dolgozó nő küzdelmes és némelykor veszélyes utakra való eltévelyedését mutatja be, végeredményben erkölcsi szempontból kifogástalan megoldással.

„MEGÉRTE”. Ujságíró történet. Az ujságíró végső igazával, amely azonban néhe veszélyes utra lép.

„NASZUT HAITIBA”. Az erkölcsi fertőzőlő menekülő nőnek és a mindent megbocsátó szerelmes férfinak romantikus története.

A „Szeffe” diszeldadásának eszletes műsora

Nagyvárad. Saját tud. Mint már többször jelentettük, a „Szeffe” Bihar Nemzetiségének diszeldadása Szelezky Zita és Szabó Sándor felléptével csütörtökön, 26-ikán este fél 9 órakor lesz a Szigligeti Színházban. Részletes műsor a következő:

Első rész:

1. Hiszekegy. Éneklé a Nagyvárad Magyar Dalkör, Andrassy Ede zenetanár, országos karnagy vezetésével.

2. Megnyitó ünnepi beszéd. Tartja: dr. Némethy Gyula pápai prelátus, kanonok.

3. Hazafias verseket szavai: Bartha Jolán, a Madách színház tagja.

4. Székely táncok. Bemutatják a Szeffe táncsoport tagjai, Kőpeczi Bócz Mihály vezetésével.

5. Záró ünnepi beszéd. — Tartja: Andriška József, Bihar nemzetiségű.

6. Himnusz. Éneklé a Nagyvárad Magyar Dalkör, Andrassy Ede zenetanár, országos karnagy vezetésével.

A második részben színre kerül Nicodemus: Hajnalban, délben, este c. 3 felvonásos színjátéka, Szelezky Zita és Szabó Sándor felléptével.

Tekintettel a műsor hosszúságára, az előadást fél 9 órakor pontosan megkezdik. Jegyek a színház elővételi pénztáránál már csak korlátozott számban kaphatók.

Az Erdélyi Párt nyilatkozott Kövér Gusztáv kilépéséről

A MOT jelenti: Az Erdélyi Párt a következő nyilatkozat közzétételére kérte fel a MOT-ot Kövér Gusztáv kilépés ügyében:

Kövér Gusztávnak az Erdélyi Pártból való kilépésével kapcsolatban a pártvezetőség nem szándékozott nyilatkozatot adni. Mégis szükségesnek tartotta leszögezni, hogy Kövér Gusztáv és az Erdélyi Párt vezetősége közt elvi ellentétek álltak fenn, amelyek arra vezethetők vissza, hogy ő a román uralom utolsó nyolc évét külföldön töltötte és így nem tarthatott lépést az erdélyi magyarság politikai és világnézeti felfogásának átalakulásával. Így a zsidókérdésben olyan liberális álláspontot foglalt el, amelylyel az erdélyi magyarság nagy többsége nem azonosította magát. Kövér Gusztáv kilépésének közvetlen oka az Erdélyi Párt alakuló nagygyűlésén mondott beszéde volt, amire az elnök kénytelen volt a választ azonnal megadni. Ha valaki ezekben a kérdésekben nem ért egyet az Erdélyi Párt vezetőségével, jelle ha kilép a pártból.

Magyarország megszakította diplomáciai kapcsolatait Szovjet-Oroszországgal

A német-román csapatok bevonultak Besszarábiába. Nagy események várhatók a balti államokban. Már is nagy területi nyereségeket értek el a német csapatok Oroszországban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. kormány tekintettel a Német Birodalom és Szovjetunió közt beállt hadiállapokra, elhatározta, hogy Magyarország és a Szovjet közt az eddig fennállt diplomáciai viszonyt megszünteti. Ez a döntés abból a szoros együttműködésből és szolidaritásból fakad, amely Magyarország viszonyában a Német Birodalom és Olaszország felé megnyilvánul. Ez a szoros együttműködés három évtizeden át a legbensőségesebb volt, mindig bevált és nem egy ízben hozta meg Magyarország számára a maga értékes gyümölcsét. A Német Birodalom elhatározta, hogy a bolsevizmus átkától megszabadítja a világot. Magyarország, amelynek a legsúlyosabb tapasztalatai voltak ebben az irányban, jól tudja, mit jelent egy ország létében a bolsevizmus és elsőrangú kötelessége, hogy a tengelyhatalmakkal együtt hozza meg a maga döntését. Magyarország csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez, de már annak előtte is aláírta a kominternellenes egyezményt. Most, hogy a Szovjet igazságtalanul az új és boldogabb európai rend ellen jelentkezett,

Magyarország csak következetes marad eddigi politikájához, amellyel a tengelyhatalmak céljait is magáévá teszi. Magyarországon senki sem kételkedik abban, hogy a tengelyhatalmak erői ezuttal is diadalmasan fejezik be a maguk elé tűzött feladatokat.

Magyarországon a leg-tökéletesebb nyugalom van

Milánóból jelentik (MTI) A Popolo d'Italia budapesti jelentésében megállapítja, hogy az új eseményekkel kapcsolatban Magyarországon a leg-tökéletesebb nyugalom észlelhető. Budapesti körzetben — hangoztatja a tudósítás — töretlen bizalommal vannak eltelve a Német Birodalom és Itália által az új Európáért és a civilizációért megkezdett harc kimenetelére. Magyarországon volt az első állam, amely annak idején szembeszállt a bolsevista eszmékkel és azokat a jelenlegi államfő, Horthy Miklós kormányzó az ország belsejében is le tudta győzni. A Szovjettel most közvetlenül határos Magyarország pozícióját illetően teljes a nyugalom.

Berlinből jelentik (Délkeleti hírszolgálat.) A zágrábi amerikai főkonzulátus bezárásáról a következőket mondták illetékes horvát helyen —

Horvátország azért türe el az amerikai konzulátus működését, hogy az Egyesült Államok elismerje Horvátországot Midőn megállapította hogy a konzuli hatóságok meg nem engedett ténykedést is folytatnak, elhatározta a konzulátus bezárását.

Mértékadó helyen rámutatnak ezzel kapcsolatban arra is, hogy szükségképpen milyen nehéz helyzet áll elő azoknak a konzulátusoknak esetében, amelyeknek megbízó államai nem ismerték el Horvátországot. Horvátország nem tűri meg azokat a konzulátusokat, amelyeknek élén zsidó konzul áll, vagy amelyek tevékenységet fejtenek ki Horvátország és a tengelyhatalmak ellen

Oroszország volt Churchill utolsó kártyája

Rómából jelentik (MTI) A Giornale d'Italia-ban Ga y da azt fejtegeti, hogy a szovjet-német háborút három alapvető ok robbantotta ki:

1. Szükségessé vált, hogy a Szovjet által megszállt területeket elvonják az angol-szász törekvések szolgálatából. Az angol-szász világ ugyanis újabb fondorlatának támaszpontjává változtatták át ezeket a területeket.

2. Szükséges volt, hogy kiküszöböljék a világból a moszkvai kommunista propagandát. A bolsevista mozgalom állandóan terjeszkedni kívánt és kihasználta a háború következtében támadt nehézségeket.

3. Európában emberibb és polgárabb mozgalmat kell teremteni azzal a rombolószellemmel, amelyet most készülnek kiterjeszteni az angol-szászok.

Berlinből jelentik (MTI): A német

FINNORSZÁG HADAT ÜZEN OROSZORSZÁGNAK

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): A Neue Zürcher Zeitung stockholmi jelentése szerint biztosra veszik, hogy Finnország hamarosan hadatüzen

Oroszországnak Angliával eddig Finnország nem szakította meg diplomáciai kapcsolatait. A hajózás Svédország és az európai szárazföld közt megszünt.

Newyorkból jelentik (NTI): Egy amerikai hírszolgálati iroda állítólag megbízható londoni forrásból arról

A régi határ felé menetelnek Besszarábiában a német-román csapatok

Berlinből jelentik (NTI) A német és román csapatok bevonultak Besszarábiába és a volt határok felé tartanak.

Helsinki-ből jelentik (NTI) A Finn TI hétfőn este közölte, hogy 22-én 20 óra 25 perc és 21.35 perc közt orosz üteg tüzelt a Petsamóban kikötő egyik finn halászhajóra. A hajót nem találták el. Aznap este orosz csapatok Imatra közelében több lövést adtak le finn határőrökre. A lövések célt tévesztettek.

Zürichből jelentik (B. T.) A Basler Nachrichten berlini levelezője jelenti, hogy vasárnap litván nacionalisták ötven főnyi csoportja a volt litván követség elé vonult és a bezárt épület kapujára kitzte a litván zászlót. A tüntetése a litván himnusz éneklésével ért véget. Beavatott helyen biztosra veszik, hogy a balti államokban a németek bevonulása után nagy ese-

Zakar András

Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták

Ara ízve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

értesült, hogy az orosz kormány elfogadta Anglia ajánlatát a gazdasági és katonai segítségnyújtásról.

Stockholmból jelentik (NTI): A svéd kormány hétfőn délelőtt ülést tartott. A kétórás tanácskozás után a miniszterelnök kijelentette, hogy különös döntés nem várható. Az országgyűlés külügyi bizottsága rendkívüli ülést tartott, amelyen a király is résztvett.

mények játszódnak le. Emlékeztetnek arra is, hogy a balti államok zsidó lakossága annak idején határozottan az oroszok mellett foglalt állást.

Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Iroda értesült a német légi-erő ugyanazon lendülettel és erővel, amellyel a háború kitörésekor támadta a szovjet repülőtereket, beavatkozott a földi harcokba és nagy mértékben megzavarta a bolsevista hadsereg ellátási és összekötő útjait. 23-án vasutvonalakat, pályaudvarokat, felvonuló csapatokat támadtak a német gépek nagy sikerrel. Egy helyen az arcvonal mögött 12 páncélkocsit és öt gépkocsit pusztítottak el. Másik helyen elpusztítottak két hidat. A léghárító állások elleni támadás során sok ágyut harcoképtelenné tettek.

Rövidesen megtörténik az összeütközés a szovjet főerőkkel

Berlinből jelentik (NTI) Az orosz haderőnek súlyos veszteséggel kellett fizetni kelet-poroszországi támadási kísérletéért. A német vadászok 35 támadó szovjet bombavető gép közül 32-öt lőttek le.

A német Messerschmiedtek villámgyorsan csaptak le a Szovjet gépekre, úgyhogy 8 orosz gép mindjárt lezuhant, a többiek egy része visszafordult, néhány azonban felvette a harcot.

A német gyújtógránátok rövidesen eltalálták az ellenséges gépeket, majd a vadászok vették üldözőbe a Martin mintájú bombázókat, amelyek egymás után zuhantak le.

A német légi-erő hétfőn erős léghárító tüzzel szembeszállva, fontos orosz kikötőket bombázott.

Különösen erős volt a támadás egy Fekete-tengeri orosz búvárnaszád támaszpont ellen. A német gépek mély repüléssel közelítették meg a kikötőt és az erős léghárító tűz ellenére mindegyik gép ledobta bombáit.

A bombák súlyosan megrongálták a hajóépítő telepeket, nagy tüzek keletkeztek a kikötő olaj raktáiraiban. Valamennyi német gép viszatért.

A német gyalogság egyéni vállal-

kozásokkal sok helyen áttörte az orosz csapatok érdvonalait.

Egy százados öt kiserődöt és több tábort ütegállást vitt be egy magyar csapatával,

kézigránátokkal és gépfegyver tüzzel győzve le az ellenállást.

Berlinből jelentik (NTI) A Szovjetunió elleni hadjárat jellemző vonása, hogy a harcok nagy területre terjednek ki és előreláthatóan mindkét részről nagy embertömegeket vetnek a küzdelembe.

Az arcvonal hosszúsága légvonalban kerekén 2400 kilométer. Ezen a hatalmas területen indultak meg a harcok.

Nagysámu gyalogságot és minden valószínűség szerint erős gépesített csapatokat kell felvonultatni erre az egyetlen harcterre. Ilyen nagyarányú felvonulásra a történelemben nem volt példa. Korai volna, ha már az első órák harcainak lefolyásáról végleges következtetést akarnánk levonni. Kétségtelenül megállapítható, hogy

a német véderőnek sikerült az ellenséget hadászatiilag meglepni. A német hadsereg már eddig is több helyen nagy területi nyereséget

ért el és ez rövidesen a Szovjetunió főerőivel való összeütközésre vezet.

A német haditengerészet is azonnal támadólag lépett fel. A német légi-erő az első 48 óra alatt a legkisebb saját veszteség mellett, megsemmisítő vereséget mért a vörös légi-erőkre.

STEIBEL NÉMET ALTABORNAGY A ROMÁN LÉGIERŐK PARANCSNOKA

Berlinből jelentik: (NTI) Német harci gépek június 23-ra virradó éjjel a keleti arcvonalon nagy sikerrel támadtak katonai és hadifontosságú célokat számos arcvonalszakaszon. Sok repülőteret is bombáztak. Repülőgéphangárokat, üzemanyagtároló helyiségeket pusztítottak el, vagy rongáltak meg. Bombákat dobtak és géppuskatűzzel árasztottak el felvonulási utakat, elpusztítottak járműszlopokat. Bombáztak több vasútvonalat.

Nagy fölényben van a német légi-erő

Berlinből jelentik: (NTI.) A vörös hadsereg ellen indított harc első napjának sikereiből kitűnik, hogy a német légi-erő nagy fölényben van. A német kötelékek behatoltak az ellenség mögé és nagy rombolásokat hajtottak végre anélkül, hogy az elhárításnak módjában lett volna befolyásolni a német tevékenységet. A német gépek ellenséges oszlopokat támadtak meg, ugrasztották szét és morzsolgattak fel. Lőszerraktárakat robbantottak fel és szerelvényeket pusztítottak el. Több orosz repülő-ter ellen intézett támadás során sok ellenséges gép megsemmisült és a repülőterek berendezését annyira elpusztították, hogy aligha használhatók.

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz sajtó megállapítása szerint a német hadvezetőség most is az eddigi bevált rendszerhez igazodik és a nagyszabású hadműveletek elején nem közöl közlelbi részleteket a hadműveletek állásáról. Így van ez most is, az Oroszország ellen megindult hadjárat esetében. A Popolo di Róma szerint a rádió és egyéb közleményekből már meg lehet állapítani a hadiselekményekről, amelyeket a szövetséges had-erők folytatnak, azt, hogy azok teljes sikerrel bontakoznak ki. A szövetséges csapatok több helyen megtámadták az orosz védelmi rendszert, közben nagy támadást készítenek elő. A német légi-erő majdnem az egész ellenséges térben uralkodik. Fontos repülőtereken nagy pusztítások történtek. Az elnyomott Oroszországban a bolsevizmus már kezd bomladozni. A Kreml urai kihirdették az ostromállapotot és rendkívüli törvényszékeket állítottak fel. Természetes, hogy a belső arcvonal éppúgy megrendül majd, mint a katonai arcvonal.

EURÓPA MELLETT DÖNTÖTTEK A CSEHEK

Szólóiból jelentik (NTI): Illetékes

Szerződés készül Anglia és a Szovjet között

Amsterdamából jelentik: (NTI) Eden angol külügyminiszter és a londoni szovjet nagykövet között Cripps részvételével az utóbbi napokban folytatott megbeszélések a legutóbbi londoni jelentések szerint, a közeli befejezés előtt állanak. Az angol kormány késznek nyilatkozott, hogy a balai államokat, mint a Szovjet unió részeit elismeri és egyidejűen érdektelennek nyilvánítja magát Finnország esetében. A brit kormány nem fogja elle-

Hétfőn a kora reggeli órák óta a német légi-erő nagy sikerrel tovább folytatta az orosz repülőterek elleni támadásait. Az első napon megsemmisített orosz gépek nagy száma a második napon tovább növekedett.

Bukarestből jelentik: (NTI) A hadműveletekről hivatalos közlést még nem adtak ki. Hétfőn délelőtt 25 perces riadó volt Bukarestben. Ellenséges gép nem jelent meg a város felet. A bukaresti katonai parancsnok rendelete szerint tilos minden nyilvános és magánmulatság. Légítámadás esetén minden tevékenység beszüntetendő. Akit fosztogatáson tetten érnek, a helyszínen agyonlövők. Halálos ítélettel sújtják azt, aki fény; vagy egyéb jeleket ad. Románia légvédelmi parancsnokává Steibel altábornagyot, a német repülő küldöttség parancsnokát nevezték ki. Az orosz követet felszólították, hogy egy órán belül hagyja el a követséget és szálljon a vasúti kocsiba.

körök értesülése szerint a bolgár kormány Németország kivánságára elvállalta a szovjetoroszországi németek képviselőit.

Berlinből jelentik (MTI): Arra a kérdésre, vajjon a háború új szakasza külön fejezetet jelent-e, a Wilhelmstrassen hangzottak, hogy az Oroszország elleni katonai lépés szervesen beleilleszkedik az Anglia elleni háborúba. Németország Angliával és szövetségeseivel egytől-egyig leszámolt. Most végül erre az utolsó láncszemre is sor kerül. Arra a kérdésre, vajjon a háború mostani szakasza kihatással lesz-e az iraki és a sziriai helyzetre, a Wilhelmstrassen hangzottak, hogy ezt még nem lehet tudni.

Prágából jelentik (NTI): Hacha államelnök a kormány nevében nyilatkozatot tett közre és ebben szembe fordult a kommunizmussal, hangsúlyozva, hogy a csehek most megint Európa mellett döntenek.

Ankarából jelentik (NTI): Hivatalosan jelentik, hogy a Németország és a Szovjetunió közti háborúval bekövetkezett helyzetre való tekintettel a török köztársaság elhatározta, hogy kinyilvánítja semlegességét.

nezní, ha a Szovjetunió támaszpontokat szerez a Boszporuszban és a Dardanellákon. A szerződést, hír szerint, a legközelebbi napokban írják alá

Stockholmból jelentik (NTI): Sir Strafford Cripps, moszkvai brit nagykövet most valószínűleg visszatér Moszkvába. London ugyanígy fontosnak tartja, hogy a brit kormány folyamatosan tájékozódjék az események teljes kifejlődéséről.

Amerika megszünteti a kommunista párt elleni intézkedéseket

Newyorkból jelentik: (Stefani) Az Egyesült Államok sajtója megelégedését fejezi ki a háború újabb fordulata felett. A helyettes külügyminiszter hosszabb megbeszélést folytatott a brit nagykövettel az Oroszországnak nyújtandó segítségről. A kongresszusnak megoszlik a véleménye ebben a kérdésben. Az elszigetelődési képviselők nézete szerint a segély és kölcsönnyújtási törvény csupán a demokráciákra vonatkozik.

Washingtonból jelentik: (Stefani) A washingtoni kormány hír szerint a jövőben megszünteti azokat az intézkedéseket, amelyeket a kommunista párt ellen hoztak.

Washingtonból jelentik: (Stefani) Az Egyesült Államok kormánya megtűtja az olasz állampolgároknak, hogy elhagyják Amerikát.

Stockholmból jelentik: (NTI) Steinhart, moszkvai amerikai nagykövet felesége és leánya kíséretében vasárnap Stockholmba érkezett.

Vichyből jelentik: (NTI) A hétfőn kiadott francia hadijelentés szerint a francia csapatok és a légi-erő ellenáll a brit támadásoknak Libanonban és a sziriai hogységen. Libanonban az angolok fokozták a nyomást. A visszavonult francia erők érintkezésben maradtak az ellenséggel. Az Irak felől támadó angolok Palmira közelébe jutottak. A francia csapatok folytatják a küzdelmet.

Vichyből jelentik: (MTI) Hivatalos jelentés szerint Anglia fokozódó nyomást gyakorol francia Szomálira. A gyarmat kormányzója merev ellenállást tanúsít minden brit nyomással szemben és erőlyesen visszautasította Wawel tábornok legutóbbi ajánlatát, hogy csatlakozzék a de gaulleistákhoz. A táviratok arról tanuskodnak, hogy a helyzet válságos. A lakosság élmezése csaknem teljesen lehetetlenné vált. Vichyben el vannak készülve az esetleges fájdalmas eseményekre.

MIÉRT NEM VOLT MÁCSÁN TANITÓ?

A szociális szervezet mácsai népjóléti gondoskodásáról írt cikkünkben megemlítettük, hogy ezen a fiatal magyar telepen, ahová a környék legtöbbször gyermekes családjait gyűjtötték össze és ahol több, mint 250 tanköteles gyermek vár népiskolai oktatásra, nem volt tanító az elmul iskolai évben, annak ellenére, hogy a községnek szép iskolaépülete és megfelelő tanítói lakása van. Megírtuk, hogy ennek az ügynek a hátterében olyan visszasságok húzódnak meg, amelyeket lapunk hasábjain nem részletezhetünk.

Célzásunk azokra a körülményekre vonatkozott, amelyek között a Mácsára még a múlt év őszén kinevezett állami tanítónak aki itt hatalmas nevelő és társadalomvédő munkát indított meg, távoznia kellett. Most sem részletezhetjük ezeket a körülményeket, most sem írjuk meg, hogy ki és miért üldözte el Mácsáról a talu áldozatkész, lelkes tanítóját. De azt készsággel megállapíthatjuk, hogy a biharmegyei tanfelügyelőség, a rendelkezésére álló lehetőségek határai között, mindent elkövetett a mácsai tanszék betöltésében. Ismételt jelentéseire a minisztérium sűrű egymásutánban nevezett ki Mácsára tanítókat, már amilyen sűrűn az ügy aktaszere kezelése mellett ez a művelet keresztül-vihető volt. A kinevezett tanítókról azonban több ízben is kiderült, hogy bevonultak katonának s az is megírtuk, hogy akkor kapták meg behívójukat, amikor állásukat el akarták foglalni. Ez előtt a vis maior előtt mindenkinek meg kell hajolnia.

Voltak azonban esetek, amelyekben a kinevezettek nem gátolták elháríthatatlan erők abban, hogy szolgálattételre jelentkezzenek. A kinevezett tanító vagy tanítónő eljött Mácsára, körülnézett, látta a kialakult állapotokat, a rossz állapotot, ami a vasúti megállótól három kilométeren át vezet a telepre és visszariadva a reá váró nehézségek-

től, lemondott a gyönyörű nemzetmentő munka vállalásáról s továbbra is megelégedett azzal, hogy felekezeti tanító legyen valahol a trianoni Magyarországon, ahonnan egy remek állami állás reményében pályázott el.

Olyan is volt, aki a kinevezés kézhezvétele után hosszadalmas puhatolózó eljárást indított meg, vajjon érdemes-e Mácsára költözködni s már az első információk után visszaterent. Mert Mácsa csakugyan 16 kilométerre fekszik Nagyváradtól, csakugyan három kilométerre a vasúttól és hatra az országúttól, az is igaz, hogy az első időben nagy nehézségekkel kellett volna megküzdnie a tanítónak, aki 250 tanköteles gyermek oktatását egyedül elvállalja olyan telepen, amelynek élmezésével, tüzelőanyaggal való ellátása ma sincs még kellőképpen biztosítva. De viszont Mácsa mégis csak az új magyar élet talaja, ahol derék földnélküli Jánosok serege indul honioglaló küzdelembe és ebbe a küzdelembe bekapcsolódni valóban nemes, sőt mondhatnánk irigylésreméltó feladat lehet egy magyar tanító számára. Kissé elszomorító, hogy erre a gyönyörű harcra nem kaptak embert az elmul iskolai évben s a tanfelügyelőségnek csak most, a napokban sikerült tanítót szereznie Mácsára, annak helyére, aki mindjárt az elején, a legnehezebb körülmények között vállalta volna a harcot, a munkát, a nélkülözést. (*)

M. kir. Közforgalmi repülőter KASZALÁSI HIRDETME NY

A m. kir. Közforgalmi repülőter fűvesített területének díjmentes kaszálására, melynek területén (kb. 130 kat. hold) kitűnő füvény terem takarmány részére, pályázatot hirdetek. Érdeklődni a m. kir. nagyváradi Közforgalmi repülőter vezetésénél. Felvilágosítást telefonon is ad 22-99. szám.

Első tétel: zöldségleves, rántott csirke — második tétel: velős tekercs, bélszín...

Vizsgálják a Háztartási Iskola növendékei. — A legjobb képzés: férjhez mehet

A Háztartási Iskola vizsgáján vagyunk. Nem tanteremben, padok között; a tanárnő nem katedráról intéz szigorú kérdéseket; az elnöklő Hasznos Imre kereskedelmi leányiskolai igazgató nem a tekintély komor felhői közül löveli tekintetét a vizsgázókra. Egyszerűen a konyhában legyekedünk a tűzhely mellett sürgő-forgó növendékek körül, akik most a legfontosabb tananyagból, a főzésből tesznek vizgát.

Természetesen nem ez az iskola egyetlen tananyaga. A csecsemő gondozástól a kézimunkán és kertészkedésen át a tyúkültetésig, mindent magában foglal az iskola tanterve, amire egy leendő háziasszonynak szüksége van. Mert azok, akik ebbe az iskolába beiratkoznak, a női hivatás teljesítésének akarnak élni: feleségek, anyák lesznek és ebben a munkakörben óhajtanak majd csúcsteljesítményeket felmutatni

Megkezdődik a vizsga

Délelőtt 10 órakor kezdődött a vizsga. Négy olyan növendék tesz tanubizonyoságot a tanév folyamán szerzett ismereteiről, akik gimnáziumi érettségivel vagy tanítói oklappal rendelkeznek. Sőt egyikük már a közgazdasági egyetem hallgatója volt, de megmondta a dolgot: helyesebb, ha az elméleti tudományok magas régióiból leszáll a hétköznapi élet gyakorlati színvonalára és a háztartás művészetében képezi ki magát. Okos leány, elismerés illetheti érte.

A növendékek tételüket húzták s így vállalkoztak egy-egy vizsgabéd elkészítésére. Az első tétel: Zöldségleves; rántott csirke új burgonyával, cseresznye kompóttal; kávé-torta. A második tétel: velős tekercs; angol bélszín, zöldborsó, sárgarépa és új burgonya körítéssel; képviselőfánk. A harmadik tétel: Egres leves; borjúpaprós galuskával és fejes salátával; citromos darakrém. A negyedik tétel: gombafeljujt; paraj főzélék bundás zsemlyével; habos tekercs.

A vizsgázók először pontosan összeállították a kellékeket minden tételhez, két személyre. Az utolsó csipetkéig mindent felsorolva, részletes költségvetést készítettek a felhasználandó anyagból s azután sietve hozzá fogtak a főzéshez, mert délig kész kell lennie az ebédnek, nehogy a feltételezett férj-juram patáliát csapjon az esetleges késedelem miatt. S most, hogy fél egy órakor befordulunk a konyhára, már készen is van mind a négy ebéd. A növendékek izléselesen himzett, saját készítményű hó-

fehér kötényben, fejkendővel, némi lámpalázzal, de határtalan ügybuzgalommal végzik az utolsó simításokat, megkóstolgatják műveiket s aztán a tálalás következik. S miatt más növendékek az intézeti ebéd nagy lábosa és fazekai körül tevékenykednek, az óriási tűzhely rengeteg kisebb lábosaiból és fazekából előkerülnek a vizsgai műremekek.

A „skótkirálynő” és a többi tanárnők

A tálalást végignézni külön élvezet. Az intézet tanárnői: Horváth Ilona igazgatónő, aki az élelmiszer-tant és a főzést adta elő, dr Kovács Sándorné, aki mint az egészség-tan előadója illetékes a konyhai munka ellenőrzésében, Tempfli Erzsébet a gazdaságtan tanárnője, aki különösen a takarékosági szempontok figyelembevételére ügyel s ezzel a „skótkirálynő” melléknevet érdemelte ki és Kondá Erzsébet, aki a háztartás általános követelményeit tartja szem előtt, a növendékek minden mozdulatához megteszi a megjegyzését. Percek alatt kecses talakban és tálcákon párolog és díszesleg a négy vizsga-ebéd egyenként három tételre s már vonulunk is fel az ebédlőterembe, hogy ott meggyőződhessünk, vajjon a szemnek oly tetszetős készítmények hasonlóan kiállják-e a próbát az ínyek szigorú és igényes vizsgálatában is.

A teremben négy kis asztal van csinosan megterítve és a vizsgázók egymás után hordják fel az ételeket. Mert mindent maguknak kell végez-

„Meghallgatjuk” a feleleteket

Az igazgatónő minden tételnél asztaltól asztalhoz vezet bennünket. — Ez itt, ezzel a finom hőjtős ebéddel, Szilágyi Erzsike asztala, ez itt ezzel a jóillatú borjúpörkölttel a Kiss Agi; az angol bélszín és társai Kovács Éva hozzáértését dicsérik, emez pedig a rántott csirkével a Söreghy Gaby remeke...

A leányok szerényen megállnak a háttérben és aggódva várják az ítéletet. Nem szükséges a főzés befejeztével is patyolat-fehéren maradt munkaköpenyekre himzett monogramokat figyelni: arckifejezésükről leolvasható, hogy melyikük ebédje áll éppen kóstolás alatt...

— Kitünő, — állapítja meg ismételten az elnök. — Minden kifogástalan.

Kóstolgatás közben az intézet életéről beszélgetünk a tanárnőkkel. Testvéri közösségben, szeretetben éltek itt a leányok, a négy középiskolát végzetek és az érettségizettek is, kevés kivétellel valamennyien bennlakásban. A közös célkitűzés hangolta össze őket: Háziasszonyok, feleségek, anyák akarnak lenni mind. Egyikük az intézetben lett gyűrűs menyasszony s itt tartották meg az eljegyzési lakomát... Jelen voltak természetesen a tanárnők is, akik a

Használja a kipróbált,
habzó
ODOL FOGPÉP-et.

ODOL

Egész tubus ára: P 1.15, fél tubus ára: P 0.74

nőik, a krumlihámozástól a mosogatásig, ahogy ezt egy tisztán önerejére támaszkodó háziasszonynak meg kell csinálnia. Kicsit aggódva figyelik a növendékek az elnököt, akire most az a kellemes feladat vár, hogy minden egyes tálételből fogyasszon. A sajtó képviselője némi szabódással, de egyre növekvő étvágygal siet segítségére... Már a levesknél, illetve előételeknél kitűnik, hogy a növendékek egészen rendkívüli jártasságra tettek szert a főzés tudományában. S a sültelnél és főzelenél csak fokozódik az elragadtatás. Nem is szólva a tésztákról és más hasonló rangú készítményekről, amelyek bármely cukrásznak is becsületére válnának.

— Ennek megfelelő az eredmény is, — teszi hozzá az elnök, — s ez az intézet szellemét és az előadó tanárnőt egyaránt dicséri.

Ebből a tantárgyból ugyanis már előző nap lezajlott az elméleti és a gyakorlati vizsga. Főként az az előadás tünt fel, amelyet az egyik növendék a család szociális és nemzetpolitikai problémáiról és az egyke-rendszer leküzdésének szükségességéről tartott.

Végetér a kóstoló s az elnök nagy elismeréssel összegezi az eredményt.

— Megállapítható, — mondja, — hogy a növendékek minden tekintetben kiváló oktatásban részesültek. A szociális érzék, a takarékosági szellem, a hazafias öntudat, amiről a növendékek a szigorúan vett tárgy-ismeretek mellett tanubizonyoságot tettek, igazolja azt, hogy az intézet vezetése jó kezekben van.

Az az érzésünk, hogy ezt az intézetet az elletékes hivatali tényezők és nem utolsó sorban a nagyközönség támogatásával fejleszteni kell. A növendékek száza számára kellene a háztartási ismeretek elsajátítását lehetővé tenni, s az intézet tanfolyamait tulajdonképpen mindenkinek el kellene végeznie, aki a női hivatás teljesítését tűzte ki életcéljául.

Mert itt feleség- és anyajelölteknek állítanak ki diplomát.

(*)

A szociáldemokrata párt megszüntetését követelték a képviselőházban

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház tegnapi ülésén a folytatolagos vitában Vajna Gábor a 3-ik zsidótörvény benyújtását és a szociáldemokratapárt azonnali megszüntetését követelte. A javaslatot nem fogadta el. Pjukovich József véleménye szerint a felhatalmazás ma már nem időszerű, mert tíz évvel ezelőtt, a liberális élet szellemében született. Gróf Festetics Domonkos a zsidókérdés gyökeres megoldása mellett foglalt állást. Aggodalmasnak találja, hogy a keresztény

fiatal emberek a szövetszervek hatalmával találják magukat szemben az önállósításnál. A javaslatot elfogadja. Börcs János, az utolsó hozzászóló, a javaslatot nem fogadta el. A Ház legközelebbi ülését kedd délelőtt tíz órára hívták össze és napirendjére a közelítási javaslat részleteiben való letárgyalását, az összeférhetetlenség megállapítására kiküldendő bizottság tagjainak megválasztását és a hétfőn tárgyalt javaslat vitájának folytatását tűzték ki.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel
megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2.—

Belvárosi mozgóban

A szezon legnagyobb filmje:

UJHOLD

Jeanete Macdonald és Eddy Nelson

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Kedden utoljára:

Az arany hiénái

Szerdától

Pepita kabát

magyar komikusok kacagóversenye.

Apolló mozgószínházban

László Miklós „Illatszertár” című szindarabjának filmváltozata

Saroküzlet

Főszerepben:

Margaret Sullivan, és James Stewart.

SPORT GAZDASÁGI ÉLET**Nagyszabású ünnepség keretében avatja fel a NAC új zászlóját**

Vasárnap nagyjelentőségű nap lesz a NAC életében. Több hónapos gondos és alapos előkészület után avatják fel az egyesület új zászlóját. Erre az ünnepi alkalomra lejönnek Nagyváradra az OTT és MLSZ elnökei, illetve vezető egyéniségei és képviseltetik magukat az összes jelentősebb labdarugó egyesületek.

Délután az erzsébetligeti pályán zajlik le az ünnepségek során a Gamma nagyszerű csapatának mérkőzése a remek formába lendült zöld-fehér együttesel.

Az ünnepségek és a mérkőzés ismertetésére még visszatérünk.

Európa legjobb teniszezői Nagyváradon

Június 29-én, vasárnap nagyszabású és európai viszonylatban is jelentős sportesemény színhelye lesz városunk. A legjobb magyar teniszezők látogatnak el hozzánk. Asboth, Gábor, Szigeti és Katona vendégszerzéséről van szó.

Asboth ma hatályon kívül inrdlu Asboth ma kétségen kívül a kontinens legjobbja. Sorra verte összes ellenfeleit, legutóbb a világranglistán harmadik helyezett.

Henkelt kényszerítette megadásra. Gábor, a többszörös magyar bajnok sem marad el sokkal mögötte tudásban. Szigeti Ottót szintén nem kell külön bemutatni. A legutóbbi olaszok és németek felett aratott győzelmek és oroszlanrésze volt. Ő játszott Astoh mellett a második egyest. Katona fiatal, de igazi tehetséges játékos, Gábor Partnerne a párosban.

A kiváló teniszezők még Olaszországban tartózkodnak, de a szövetség értesítése szerint, amennyiben hazatértük elé nem gördül akadály, úgy biztosan lejönnek Nagyváradra misztjét.

Közgyűlési meghívó

Vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel a Kolping—Egyetértés Sport Egyesület rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés egyetlen tárgya az új alapszabály elfogadása. Kérjük a tagok pontos megjelenését. A vezetőség.

SZÍNHÁZ**Előadás az árvíz-károsultakért**

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi Legényegylet szombaton este előadja a Szigligeti Színházban az „Ártatlan Don Juan”-t. A népszerű műkedvelők megismételt előadása iránt igen nagy az érdeklődés. Az egylet vezetősége a tiszta bevételt az árvíz-károsultak felségélyezésének céljára ajánlja fel.

Miként történik az egyenesadók kivetése és milyen jogorvoslatokat használhatunk a kivetet adók ellen

— A Házulajdonosok Szövetségének adóügyi tájékoztatója —

V. A vagyonadó

Vagyonadót az tartozik fizetni, akinek az adóévet megelőző év utolsó napján 5000 pengőt meghaladó értékű vagyona van és évi jövedelemadó alá eső jövedelme 1000 pengőt meghalad.

Ha az adózó megelőző évi jövedelme az évi 1000 pengőt el nem éri, akkor vagyonadót csak akkor kell fizetnie, ha vagyona értéke az előző év utolsó napján a 25.000 pengőt meghaladja.

Azoknál az adózóknál, akiknek adómentes és adóköteles jövedelmük van, a vagyonadó fizetési kötelezettség az 5000 pengő értéket meghaladó vagyona néve is fennáll akkor, ha ezeknek jövedelemadó alá eső jövedelmük a hatszáz pengőt eléri.

Az adó tárgya: mindennemű ingatlan, vagy ingó vagyon, kivéve a butorzatot, a ruházatot, a fehérneműket, a könyveket és a háztartási eszközöket.

Az egyes vagyontárgyakat a következő szabályok figyelembevételével kell értékelni:

A mező- és erdőgazdaságokat abban az értékekben kell számításba venni, amelyeket ezek a hasonló ingatlanokon gazdálkodnak, megérnek. A 41.000—1941. VII P. M. sz. rendelet értelmében, ha ezeket az ingatlanokat 1940. évben vásárolták, akkor ezek becsértékét a vételár és az átírási illeték együttes értéke képezi.

Ha az érték ezen az alapon meg nem állapítható, akkor szántóknál a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 40 pengőt, de holdanként legalább 180 pengő, legelőknél pedig legalább 100 pengő értéket kell számítani.

Ugyanezen gazdaságban élő és holt üzemtőkéjének az értékelésénél egy számos jószág értékét 250—500 pengőben kell felvenni.

A holt felszerelés értékét lehetőleg a részletes leltár alapján, de lehetőleg a földbirtok értékének 4—8 százalékában kell számításba venni.

A házigatlanoknál az előző évbeli vétel esetében ugyancsak a vételár és az átírási illeték együttes összege képezi a becsértéket, egyébként pedig a folyó évre beváltott nyers házbérjövdelem és bérértéknek Budapesten 7.8. vidéki városokban 8. községekben pedig 8.4 szorzó számokkal megszorítása után előálló összeg képezi a bérértéket.

Ha a házigatlan ideiglenesen adómentes, akkor a fenti módon kiszámított értéket annyiszor kell az érték 1.3 százalékával növelni, ahány évre az ideiglenes adómentesség még érvényben áll.

Az ipari és kereskedelmi üzletek üzemi tőkéjét a bemutatott mérlegek alapján állapítják meg. Ha pedig sem leltárt, sem mérleget nem csatolnak, úgy becslési eljárásnak van helye.

Kiseb üzleteknél az üzemi tőkét az évi forgalom 10—60 százalékában és

illetve az üzleti nyereség 1—10-szeres összegében kell megállapítani.

Kisiparosoknál az üzemi tőkét az évi nyereségnek legfeljebb ötszörösében lehet felvenni.

Gyógyszertáraknál figyelembe kell venni a gyógyszerári jogosítványban rejlő vagyoni értéket is, valamint az állandóan alkalmazott segédek számát.

Rendeletileg szabályozták a kalács és sütemény készítését és forgalombahozatalát

A Magyar Tavirati Iroda jelenti: A közellátásügyi miniszter rendelettel intézkedett a kalács és a sütemény készítéséről és forgalombahozataláról. Eszerint a sütőüzemekben, valamint vendéglátó ipari üzemekben és cukrászüzemekben kelt tészta-

A megállapított adóalapból levonásba kell hozni az adóévet megelőző év utolsó napján fennállott és igazolt tőketartozásokat.

A vagyonadó kivetési kulcsa 1 ezreléknél kezdődik, vagyis 5000-tól 6000 pengőig terjedő vagyonnál kell fizetni alaptételként 6 pengőt és 20 millió értékű vagyonnál éri el az egy százalékot.

De ugyanezen adó után még fizetni kell 10 százalék rokkantellátási díjat és száz százalék rendkívüli pótlékot.

Az adó kivetésére és a használható jogorvoslatokra vonatkozó szabályok ugyanazonosak azokkal, amelyeket a jövedelemadónál ismertettünk.

(Folytatjuk.)

ból kalácsot és süteményt készíteni és forgalomba hozni tilos. A főszolgabíró vagy polgármester engedélyt adhat arra, hogy kórházak és gyógyintézetek betegei részére egyes sütőiparosok meghatározott mennyiségű kétszersültet készítsenek.

Hová iratkozzam?

A jövő csütörtökön és pénteken, a hó 26-ikán és 27-ikén lesznek a beiratások minden iskolában. Ilyenkor nagyon sok diáknak és szülőnek okoz gondot a címben feltett kérdés. Megpróbálunk egy pár szóval a töprengők segítségére sietni. Mielőtt valaki a fenti kérdésben dönthetne, két dologgal kell tisztában lennie: 1. milyen pályára készül el, 2. melyik iskola milyen pályára készíti elő? A gimnáziumokról az a felfogás él a köztudatban, hogy az a legelőkelőbb iskola. Sokan tisztán csak ezért iratkoznak be oda. Pedig a gimnáziumokról tudni kell, hogy ott gyakorlati pályára egyáltalán nem készítik elő, a gimnázium elméleti, általános műveltséget adó iskola és célja, hogy az egyetemre, tehát tudományos pályára készítsen elő. Akinek erre nincs hajlama, az ne menjen gimnáziumba. A legilletékesebb helyről hallottuk a közelmúltban, hogy csonka hazánkban túl magas volt a gimnáziumok száma, a tanügyi kormányzatnak gondot okozott hogyan terelje az ifjúságot a gyakorlati életpályák felé. Itt nálunk a felszabadult keleti részeken azonban az arányszám e tekintetben még rosszabb, itt még több gimnázium működik aránylag, mint a csonka hazában. Aki nem készül tudósna, vagy akinek a gyakorlati pályához csak a legkisebb kedve is van, az menjen gyakorlati iskolába (kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági középiskolába). Ezek az iskolák egyenrangú középiskolák a gimnáziumokkal, nagy előnyük azonban, hogy közvetlenül az életbe bocsátják ki növendékeiket. Ez azt jelenti, hogy 18—19 éves korában az ifjú már pénzt keres, míg az egyetemre

menő és azután valami nyugdíjas állami állásban elhelyezkedő társa majdnem 10 év múlva jut csak ahhoz, hogy pénzt keressen. Azonfelül ha szétnézünk ismerőseink körében, bizonyára lesznek köztük olyanok, akik gyakorlati pályákon elhelyezkedve ma sokkal nagyobb jövedelemmel dicsekedhetnek, mint tudományos pályára ment társaik. És bizonyára társadalmi állás tekintetében sem állnak alacsonyabb fokon. Sok olyan kereskedelmi iskolát végzett ifjú ismertem pl., akik az érettségi után 5—6 évvel már többet kerestek, mint tanáraik és nemsokára olyan magas jövedelemre tettek szert, amilyenről egy tanár sem álmodhatik. Ismétlem tehát, hogy akinek a gyakorlati pályához csak egy kis kedve van, menjen nyugodtan gyakorlati pályákra előkészítő iskolába. Bizonyos vagyok benne, hogy tanulás közben a kedve csak még jobban meg fog jönni. Gyakorlati emberekre szegény hazánkban nagy szüksége is van. Ez a tanács természetesen azt is jelenti, hogy aki a tudományos pályákra érez magában kedvet és a kedve mellett képességei is megvannak hozzá, az persze csak menjen a gimnáziumba. Az élet már milliószor beigazolta, hogy minden ember csak azán a pályán boldogul, amelyet szeret! Ha valaki feladatát csak immel-ámmal teljesíti, az semmilyen pályán sem viheti sokra. Vizsgáljuk meg tehát elsősorban önmagunkat, hajlamunkat és aszerint döntsünk! Az iskolákra és életpályákra vonatkozólag pedig bizonyára minden iskola igazgatósága készséggel ad az érdeklődőknek felvilágosítást.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-22.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

Megkezdte működését Nagyváradon a Munkakamara. Saj. tud. Az iparügyi miniszter rendelkezése szerint a visszacsatolt erdélyi részeken tovább folytatják működésüket a román megszállás alatt létesült Munkakamara. A hivatalosan felállított Munkakamara központja Kolozsváron székel, míg Nagyváradon egy kirendeltség működik, a Tisza Kálmán-tér 17. szám alatt Bodács Gyula titkár vezetésével. A Munkakamara a munkás és munkaadók között felmerült vitás kérdésekben van hivatva döntésre és a Nemzeti Munkaközpontra eldöntetlen ügyeit is felülbírálja. Ha eredményes munkát nem végezhet, a fel-folyamodást a törvényszék munkabírója tárgyalja le.

A „SZILÁGYI ERZSÉBET” ÁLLAMI LEÁNYGIMNÁZIUM az évzáró ünnepélyt június 25-én d. e. 10 órakor lesz az intézet tornacsarnokában. Megelőzőleg reggel 8 órakor a tanárok és a növendékek telekeztek a szentistentiszteleten vesznek részt. Gyülekezés az istentiszteletre 1/23 órakor. A jövő iskolai évre szóló beírások június 26. és 27-én fognak megtörténni. Igazgatóság

Megalakult a tatarosi Hivatásszervezet. A tatarosi bányatelep munkásai azzal a kéréssel fordultak a közelmúltban a Hivatásszervezet nagyvárad-i titkárságához, hogy érdekeik megvédéséért esatlakozni kívánnak a Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezete nemzeti és keresztény alapon álló mozgalmához. Baksza József bányász-szaktitkár, aki erdélyi körutjával kapcsolatosan éppen Nagyváradon tartózkodott, azonnal Tatarosra utazott, hogy a munkásság helyzetét bevizsgálja. Vasárnap, 22-én volt alakuló gyűlés Tataroson, amelyen a munkásság teljes számban résztvett. A Magyar Hírszék elmondása után Szennyesi Mihály vájár, a szervező bizottság elnöke nyitotta meg a gyűlést. Üdvözölte a hatóságok képviselőit és össztartásra szólította fel a munkásságot. **Mogyoróssy Győző**, nagyvárad-i titkár a szervezet célját és működését ismertette

RENDEZIK A BANYÁSZNYUGBÉREKET. A Budapesti Értesítő jelenti: Az iparügyi minisztérium egy tervezeten dolgozik a bánya nyugbér rendezéséről. A bánya nyugbért oly mértékben akarják rendezni, hogy az eléréjék a magánalkalmazottak általános öregségi biztosításában megszabott nyugbért. A terheléshez szükséges tőkét a bányatermékek felárral való ellátásával akarják előteremteni. A kormány ezenkívül minden gyerek után a járadék 5 százaléknak megfelelő családi pótlékot kíván nyújtani. A nyugbérrendezésel kapcsolatban a bányászok megtartják azokat az előnyöket, amelyeket eddig az általános öregségi biztosítás szolgáltatásaitól eltérően élveztek.

BEÍRATÁSOK A NAGYVÁRADI M. KIR. ÁLLAMI „NAGY SÁNDOR JOZSEF” POLGÁRI FIJISKOLÁBA. Az iskola igazgatósága értesíti az összes szülőket, hogy a beíratkozások június 26-án délután kezdődnek és 27—28-án délelőtt 8-tól 12-ig folytatódnak. A jelentkezés a közölt napokon ajánlatos mert a későbbben jelentkezőket helyszüke miatt esetleg nem lehet felvenni. Beíratáshoz szükséges okmányok: születési anyakönyvi kivonat, az előző tanulmányok elvégzéséről szóló bizonyítvány, illetőleg tanulmányi értesítő, a himmlőoltási bizonyítvány. A **magántanulók** vizsgaengedély iránti kérvényeiket legkésőbb június 1-ig nyújtják be az iskola igazgatóságánál, mert a későbbben benyújtott kérvényeket nem fogadja el. **Évzáróünnepélyt** június 25-én d. e. 9 órakor rendez az iskola amelyre a tanulók szüleit és az intézet iránt érdeklődőket ez uton hívja meg az Igazgatóság.

Szent Orsolya-zárda 8 osztályú leánygimnáziumába beíratások június 26—28. Ugyanakkor előjegyzés a képzőbe.

IRODALMI PÁLYÁZAT LEVENTE-TORTÉNETEKRE. Budapestről jelentik: A m. kir. honvédelmi minisztérium a leventenevelés kimélyítésének elősegítésére katonai szellemű háborus vagy békebeli történeteket tartalmazó 32 oldalnyi ifjúsági füzetek megírására pályázatot hirdetett. Az elfogadott füzetek szerkesztői 200 pengő jutalomban részesülnek. A pályázati felhívás a **Levente** című lap júniusi számában jelent meg. Részletes tudnivalókat a lap szerkesztősége ad (Budapest, V. Alkotmány-u. 3., 4-ik emelet). A pályázat határideje szeptember 1 déli 12 óra

A NAGYVÁRADI SELYEMGUBÓ BEVÁLTÓÁLLOMÁS MEGNYITÁSA. A nagyvárad-i m. kir. Selyemtenyészési Felügyelőség működésének hatására, a visszacsatolt keleti országrészen is intenzív selyemtenyésztés indult meg. Több száz kisegyszintencia kapcsolódott be a selyemtenyésztésbe. Egy tenyésztési idény öt hélig tart. Az első betelejezéshez közeledik **A termelt selyemgubót folyó hó 26-án a Mikszáth Kálmán-utca 1. sz. állami elemi népiskolában megnyitotta m. kir. gubóbeváltó állomás veszi át. Azon tenyésztők gubótermésük is beváltásra kerül, akik saját petekészletükből folytattak selyemtenyésztést. A beváltott selyemgubóból készített selyem kizárólag hadicélt szolgál. Hazai kötelesség, hogy a termelt gubókat maradék nélkül beszolgáltassuk.**

Építőipari munkások gyűlése. A Nemzeti Munkaközponthoz tartozó építőipari munkások folyó hó 25-én, szerda este fél 7 órakor a Munkásotthonban értekezletet tartanak, melyre teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

KIRÁNDULÁS. A M. T. E. Bihar Egylet f. hó 29-én, vasárnap kirándulást rendez Derna-Tataros festői vidékére. Jelentkezni lehet az Idegenforgalmi Hivatalban Rákóczi-ut 11. sz.

A nagyvárad-i ifj. Szántay János nyerte a középiskolás kardvívást. Nagyvárad. Saját tud. A Külső országos vívóversenyén, melyet a budapesti kegyesrendi gimnázium tornatermében rendeztek, a kardvívó bajnokságot ifj. Szántay János, Szántay János országos bajnok fia nyerte el. A hír Nagyváradon általános örömet keltett és a boldog apát sokan keresték fel jókívánságaikkal ebből az alkalomból.

Kétszer akarta behajtani a váltótartozást. Nagyvárad. Saját tud. Butka Jánosné született Szin Mária román postás neje, nagyvárad-i lakos a bíróság elé került sikkasztás, illetve, mint a vád a főtárgyalás alatt módosult, váltócsalás vétsége miatt. Butkáné 1938 február havában 11.500 leies váltó ellenében a tanuk vallomása szerint 10.000 lei összeget kölcsönzött Blága Mihály és Blága Péter olábszentmiklósi gazdáknak. Blága Mihály a 10.000 leit a román mozgósításkor visszafizette, később Blága Péter a hátralékos 1500 leit átadta Butkánéknak, a váltót azonban nem kapták vissza. Butkáné a váltót peresítette, de mikor észrevette, hogy az ügy bünyügi fordulatot vett, 10.000 leit elismert és csak 1500 leit követelt. A főtárgyaláson mindkét tanu hajlandó volt eskü tenni arra, hogy az összeget teljes egészében megfizette. Izzalmas szembesítések következtek, tanuk is, a vádlott is állhatatosan kitartottak ellentétben vallomásuk mellett. A törvényszék egy új tanu kihallgatása mellett döntött, aki mint ügyvéd ismeri az ügyet s ezért a főtárgyalást hivatalból elnapolta.

TESTA ?

TESTA ?

RENDELET JELENT MEG AZ OLÁJOS MAGVAK FÉMZÁROLÁSÁRÓL. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A rozsos és olajos magvak fémzárólásáról a földművelésügyi miniszter szabályzatot adott ki. Ebben megjelöli a zárólásra illetékes intézményeket és megállapítja a zárolás feltételeit és módjait. A zárolás nem kötelező, hanem a gazdák kívánságára történik.

A ditrói római katolikus polgári iskola bármilyen szakos tanári állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak középiskolai tanárok és nők is. Javadalom az államiakéval azonos. Kérvények Római Katolikus Plébánia, Ditró, Csik megye, küldendők

KIFOGTÁK A MONOSPETRI MEGYELKÖLIT GAZDA HOLTTEST RÉSZÉIT A BISZTRÁBÓL Nagyvárad. Saját tud. Kedden délelőtt jelentette a monospetri csendőrség, hogy Takács Mihály holttestének maradványát a Bisztra folyóból kihalászták. Mint ismeretes. Takács Mihályt fia, János ölte meg és feldarabolva a folyóba dobta. Az apagyilkos legényt a törvényszék a napokban élte el jogerősen 12 évi fegyházra

Olasznyelvű és irodalmi tanfolyamot rendeznek a debreceni Nyári Egyetemen. Bárdossy László miniszterelnök olaszországi látogatása alkalmával ismét sor került a magyar-olasz baráti kapcsolatok hagyományos megerősítésére és elmélyítésére. Ugyanezt a célt szolgálja a magyar kultuszminisztérium 69.570—1941—V. 1. sz. rendelete, amellyel aug. 1—18-ig magyar középiskolai tanárok számára olasz továbbképző tanfolyamot létesít a debreceni Nyári Egyetemen. Az olasz közoktatásügyi kormányzat hasonlóképpen rendelkezést ad ki ebben az ügyben s nagyszámu olasz középiskolai tanár és előadó kiküldésével igyekszik előmozdítani a magyar-olasz kulturális kapcsolatokat ezen igen jól bevált módját. Ezen az uton akarja mindkét közoktatásügyi kormányzat megvalósítani azt a légkört, amelyben a háborus viszonyok ellenére a két baráti nép fiai kölcsönösen megismerhessék egymás problémáit és kulturáját.

VÁRADKÖRNYÉKI BETORÓ CIGÁNYBANDA UGYEIT TÁRGYALJA A TÖRVÉNYSZÉK. Nagyvárad. Saját tud. Nyolc váradkörnyéki cigány betöréses lopás ügyét tárgyalta kedden délelőtt a törvényszék büntetőtanácsa. A cigányok olyan nagyszámban követték el a sorozatos lopásokat, hogy a főtárgyaláson a tanuk és sértettek megtöltötték a tárgyalási termet. A tárgyalás menetét rendkívül meglátsította az a körülmény, hogy a cigányok teljes tagadásban voltak és a tanuk egyenként kellett rájuk bizonyítsák a vádat. A cigányok a betöréseket Várad-szentmárton, Váradszőlős és Nagyváradon követték el, hihetetlen mennyiségű tyukot, élelmiszert, fűszerárut, dohányt és üzleti árut loptak, azonkívül megdézsmálták a Püspök-fürdő éttermi berendezését is. A tárgyalás lapunk zártakor még tart.

Dalosünnepély Karcagon. A Nagyvárad-i Magyar Dalkör és a Karcagi Iparos Dalárda vasárnap este a karcagi Ipartestület hatalmas dísztermében rendezte meg emlékezetes sikerű hangversenyét. Az ünnepi est műsorán Kodály, Gárdos, Volly, Sztára, Dankó, Haydn, Cherubini, Thern, Strausz, Huber és Andrásiszámok váltakoztak. A Karcagi Iparos Dalárdát Farkas István, a Nagyvárad-i Magyar Dalkört András Ede vezényelte. András Ede néhány nagyon szép András-dal előadásával és néhány nagyon régi magyar népművészi elzongorázásával tarkította a műsort. Az ünnepi est kitűnő megrendezéséért K. Szabó Ferenc ipartestületi és dalköri elnököt, valamint buzgó, példásan fegyelmezett rendező gárdáját illeti minden elismerés. A hangverseny megkezdése előtt a karcagiak kedves ünneplés keretében gyönyörű selyemszalaggal díszített fel a Nagyvárad-i Magyar Dalkört zászlaját.

A HÁZTARTÁSI ISKOLA TANÉVZÁRÓ KIÁLLÍTÁSA. A nagyvárad-i háztartási iskola vasárnap rendezt meg az intézet növendékeinek és konyhaművészeti kiállítását, amely délelőtt 11 órakor nyílik meg és délután 6 óráig lesz megtekinthető az iskola helyiségében (Körös-utca 27.)

HATÓSÁGI VIZSGÁLAT INDULT A „STAR” TÉGLAGYÁR MUNKÁSAINAK PANASZA UGYÉBEN. Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i Nemzeti Munkaközpont hivatalában egy hattagu munkáscsoport súlyos panaszt emelt a gyár vezetésére és különösképpen annak Bakalovics László nevű munkavezetője ellen. Mint értesülünk a panaszok kivizsgálását a Nemzeti Munkaközpontra egyidejűleg a rendőrség is toganatosította és a jegyzőkönyvbe foglalt tanuvallomásokban a munkások nemcsak hogy megerősítették korábbi nyilatkozataikat, hanem még súlyosabb panaszt tettek, különösen a gyárvezető személyével kapcsolatban. Ezek után a további fejlemények fogják tisztázni a munkáspanaszok ügyét s ennek eredményét, mint leszűrt igazságot, lapunkban közölni fogják.

HIRTELEN HALÁL AZ UTCÁN. Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i rendőrség jelentése szerint Grosz Sándor nagyvárad-i lakos kedden délelőtt az utcán hirtelen összeesett és meghalt. A hatósági orvos tüdővérzést állapított meg. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Nagyvárad légoltalmi parancsnokának tájékoztatója a légvédelmi készütség idejére

A m. kir. honvédelmi miniszter úr, miként erről a közönség rádió útján, valamint a városban kifüggesztett „Légveszély”, valamint a „Honi légvédelmi készütség” című plakátokból értesült, a légvédelmi készütséget az ország egész területére elrendelte. Mindenkinek kötelessége és érdeke is a kifüggesztett falragaszok elolvasása és az abban foglaltak végrehajtása, illetőleg tudomásul vétele.

Nagyobb közintézmények, gyárak, fpartelepek részére a tűzoltóparancsnokság boesátja rendelkezésre az említett falragaszokat.

Különösen felhívja a légoltalmi parancsnok az említett plakátokban részletesen körülírt helyes magatartásra. Félreértések elkerülése végett kihangsúlyozza a légoltalmi parancsnok, hogy városunkban a riasztás elsősorban szirénákkal történik. A légvédelmi riadó jele a szirénák által adott háromszor fél percig tartó „üvöltöz” hangú sziréna felzés, az egyes jelzések közötti félperces szünettel. A „légi veszély elmúlt” jelzése: kétszer fél percig tartó folyamatos sziréna jelzés, a két jelzés között fél perces szünettel.

A légvédelmi készütség alatt a harangozás tilos. Harangok félrevezése riasztást, az egyenletes harangozás a légi veszély elmúlt jelzést jelent.

A LOMTALANÍTÁS VÉGREHAJTÁSA

A lomtalanításra vonatkozó rendelkezést az április havában volt légvédelmi készütség alkalmával minden háztulajdonos nyomtatott röplapok formájában kézhez vette. Félreértések elkerülése végett felhívom a figyelmet arra, hogy a lomtalanítás végrehajtása a háztulajdonos és lakók egyetemleges kötelezettsége. A lakók tehát saját bérleményük keretén maguk kötelesek a lomtalanítási rendelkezéseknek eleget tenni. A városi kéményseprő üzemek alkalmazottjai a lomtalanítás ellenőrzésére szükség esetén figyelmeztetésre hatóságilag vannak kötelezve. Nem teljesítés esetén a feljelentés megtétele hivatali kötelesség.

HOGYAN VISELKEDJENEK A HÁZAK LAKÓI?

A lakóházon belüli magatartásra vonatkozólag ugyancsak a f. év április havában volt légvédelmi készütség alkalmával minden egyes háztulajdonos nyomtatott röplap formájában kapott tájékoztatást. A m. kir. honvédelmi miniszter úr elrendelte minden lakóház bejáratánál a kapualjban nyomtatott tájékoztatót kell kifüggeszteni. E tájékoztatókat a légoltalmi liga nagyváradai csoportja hozza forgalomba, amint azok megérkeztek. Minden az önvédelmet érdeklő kérdésben, illetve tájékoztatók ügyében is a nagyközönség a légvédelmi liga helyi csoportjához forduljon. (Rákóczi-út Széchenyi-ház.)

MILYEN LEGYEN A LAKÓHAZ LÉGOLTALMI FELSZERELÉSE?

Az áprilisi légvédelmi készütség alkalmával kiadott tájékoztatóban, amelyet minden lakóház megkapott, részletesen fel van sorolva, hogy milyen légoltalmi házi tűzoltófelszerelést, padlástér tűzvédelmi felszerelést és légoltalmi kézfecskendőt kell készítenie tartani. Felhívom a közönség figyelmét arra, hogy az előírt és a padlástérben tartandó tartandó padlástérként 100 liter űrtartalmú víztartó edényen kívül saját érdekében is tároljon ivóvizet, valamint rendelkezésre álló bármilyen víztartó edényben vizet tűzoltási és egyéb célra, figyelemmel arra, hogy a vízvezeték zavartartása esetén városunkban megfelelő kúttal hiányában ivó és oltóvíz nem áll rendelkezésre.

LÉGVEDELMI SZOLGÁLTATOSOK JELENTKEZÉSE

A hatósági légoltalmi szolgálatra igénybe veendő különleges légvédelmi szolgálatosok a közeli napokban jelentkezésre lesznek felhívva. Már most felhívom az érdekeltek figyelmét arra,

hogy annak nem teljesítése súlyos büntetés alá esik s ezért a felhívásnak pontosan tegyenek eleget.

ÖVÓHELYEK LÉTESÍTÉSE ÉS FELSZERELÉSE

A m. kir. honvédelmi miniszter úr az anyaországban érvényes légoltalmi rendeleteket a Keletmagyarország és Erdély visszatérte részeire is kiterjesztette. A honi légvédelmi készütség elrendelésével kapcsolatosan és a mai komoly időkre figyelemmel nyomtatottan felhívom az érdekeltek figyelmét, hogy a rendelet értelmében

minden új épületben az övóhely létesítése kötelező, úgyszintén kötelező a meglévő épületekben is szükségóvóhelyek létesítése, amennyiben a ház átlagos személyi létszáma 20 főt meghaladja.

Az övóhelyek részére alkalmas helyiségek kijelölése helyszíni szemle alapján a háztulajdonosok és az érdekeltek meghallgatásával hatóságilag fog megtörténni. Addig is azonban, amíg ez az előírt rövid határidőn belül megtörténni, az övóhelyek céljaira alkalmas helyiségek kijelölése, ennek kitakarítása és szabaddá tétele a háztulajdonos és a lakóknak nemcsak kötelessége, hanem saját jól felfogott érdeke is. Ezúttal is felhívom a figyelmet arra, hogy amint erre az országos légvédelmi parancsnokság rádiójele adásai során már rámutatott, a pincehelyiségek megerősítés nélkül is már fokozottabb biztonságot jelentenek.

Mit kell tudni a honi légvédelmi készütségről

A 88.000/eln. lgv.—1940. H. M. számú rendelet 1. § 2. bekezdése alapján a m. kir. honvédelmi miniszter a város területén a „honi légvédelmi készütség” végrehajtását rendelte el.

A „honi légvédelmi készütség” e hirdetésnyel kifüggesztésének napján kezdődik s annak megszüntet elrendelő intézkedés kihirdetéséig tart. A megszüntet elrendelő intézkedés ugyanakkor hirdetésnyel rádión és újság útján jut a közönség tudomására.

LÉGVEDELMI SZOLGÁLAT ÉS ELSÖTÉTÍTÉS

1. A 4730/1940. M. E. számú rendelet alapján a hatósági légoltalmi szervezetébe beosztott különleges légvédelmi szolgálatra kijelölt személyek azonnal jelentkezni tartoznak a légoltalmi felszerelési (készütségi) helyükön.

2. A lakóház (házcsoport) őrségparancsnokok, egységükön belül, az ügyeleti szolgálatot azonnal megszervezik, az őrséget felszerelik, az övóhelyeket befogadásra kész állapotba helyeztetik.

3. A mai naptól kezdve szürkülettel napkeltig (a közvilágítás bekapcsolásától reggelig) mindennemű szabadba sugárzó fényt (pl. kirakatvilágítást, fényreklámot, világító feliratokat stb.) meg kell szüntetni, akár közterületre (utca, téb stb.), akár magánterületre (udvarra, kertre stb.) szűrődik ki.

Lakóházak, egyáltalában minden magán- és középület ajtóit és ablakait, így minden egyéb fényugárzó, illetőleg fényt kibocsátó felületeit fényáthatlan módon kell eltakarni, elfüggönyözni, illetőleg a belső fénymennyeiséget úgy kell csökkenteni, hogy az az épület (lakás, kávéház, vendéglő stb.) belsejéből még az ajtók és az ablakok, vagy más nyílást záró szerkezet nyitásokkor se szűrődhesse a szabadba.

4. A Járóművek. A közlekedésrendszeti rendelkezésekben előírt — külső lámpáit fénycsökkentő berendezéssel kell ellátni; a keresőlámpát használni tilos!

A csökkentett világítás tartama alatt adott „légvédelmi riadó”-jelre, azonnal végre kell hajtani a közvilágítás „teljes elsötétítés”-ét.

mint a lakóhelyiségben való tartózkodás. Légvédelmi riadó esetén tehát ezek a ki nem épített pincehelyiségek, illetve szükség óvóhelyekre való levonulás ajánlatos.

AZ ELSÖTÉTÍTÉS LELKIISMÉRTERES VÉGREHAJTÁSA

Ez nemcsak kötelező, de egyetlen egy mulasztó hibájából e komoly rendelkezés értékét vesztheti és súlyos következményekkel járhat. A háztulajdonosok által kijelölt,

a légoltalmi ligánál bejelentett és jöllehet még szabályszerűen ki nem nevezett házőrségparancsnokok joga és kötelessége ennek ellenőrzése.

Ezen túlmenően természetesen a rendőrség közegei utasítást nyertek a legszigorúbb ellenőrzésre és a mulasztók ellen a feljelentés megtételére. Félreértések elkerülése végett külön is hangsúlyozza, hogy az elsötétítés nemcsak kifelé az utcára, illetve közterületre vonatkoznak, hanem ugyanolyan lelkiismeretesen végrehajtandó az udvarok, világító udvarok stb. felé is.

RÖGTÖNBEIRÁSKODÁS A BÜNCSELEKMÉNYEKRE

A nagyközönség tájékoztatása végett leszögezni kívánom azt is, hogy a honi légvédelmi készütség elrendelése alatt, az elsötétítés, valamint a légi riadó alatt elkövetett lopás és rablásra vonatkozó büncselekményekre a rögtönítélő bírósákok érvényben van.

Az összes járóművek lámpáit (szinpályához kötött járóműveket is) a teljes elsötétítés-kor, megállás után azonnal el kell oltani.

TÖMEGMOZGALMAK BETILTÁSA

5. Mindennemű tömegmozgalmat (gyűléseket, felvonulásokat, sportünnepélyeket stb.), egyáltalában mindenféle csoportosulást a szabadba, további rendelkezésig betiltok.

Zárt helyen történő gyűlésekre, szórakozóhelyekre való menetel, de különösen az onnan való távozás, ne történjen csoportosan.

Iskolák látogatásával kapcsolatosan is — értelemszerűen — az előbbi bekezdésben foglaltak az irányadók.

Szabadtéren történő piaci árusítás csak a legszükségesebb időt veheti igénybe.

A vízvezeték üzemének fennakadása esetén az utcákon és tereken az ivóvízszükséglet ellátására rendelkezésre álló kútk helyét a legközelebbi rendőrszemtől lehet megtudni.

LÉGVEDELMI RIADÓK

6. A „légvédelmi riadó” jele: a város különböző helyein elhelyezett szirénák időnként váltakozó magasságú — háromszor félpercig tartó — ü. n. üvöltő hangja. Amennyiben ez a jel bármikor fogva adható nem lenne, ez esetben a „légvédelmi riadó” jele: a harangok félrevezése.

A „légi veszély elmúlt” jele: a város különböző helyein elhelyezett szirénák kétszer félpercig tartó hosszú, állandó magasságú hangjelzése. Amennyiben az ismertett jel bármikor oknál fogva adható nem lenne, ez esetben a „légi veszély elmúlt” jele: két percig tartó rendszeres harangozás.

7. „Légvédelmi riadó” jel elhangzásaakor követendő magatartás:

a) utcán, téven vagy hídon tartózkodó gyalogosok és kerékpárosok kötelesek a legközelebbi olyan házba menni, amelynek kapualja (udvara) esetleges bombarepészarabok ellen védelmet nyújt és onnan csak a „légi veszély elmúlt” jelzésre szabad távozni.

A lakóházak tulajdonosai kötelesek túrni, hogy az utcáról a közönség a

Frenczel Sándor

Ükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerepezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

ház kapujának belső részében, esetleg a lépcsőházban, vagy az udvaron fedezést találjon és a „légvédelmi riadó” tartama alatt ott tartózkodhassék. Túrni kötelesek továbbá azt is, hogy a kerékpárosok kerékpárjukat is a ház kapuja alá, illetőleg udvarára hozhassák.

(Folytatjuk.)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér,
Alláskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Üzlethelyiség kiadó Árpád vezér út 41. szám alatt. Felvilágosítást ad dr. Dobay Kálmán ügyvéd, Szaniszló utca 4. 710

Háromszobás modern lakást, vagy magánházat keresek villamos közelében. Cimeket a kiadóba kérek „Augustusra” jelgére. 692

Világos utcai szuterin kiadó azonnal Mészáros u. 4. 676

KERESEK augusztus 1-re 3 vagy 4 szobás komfortos, lehetőleg kertes lakást az olasz részén. Ilyen házat megvételre is. Ajánlatokat Schlauch-tér 16. sz. alá kérek. 636

A Félix fürdőben a Tilda villában hónapos szobák nyaralásra kiadók. — Értekezni a villában. 618

Adás-vétel

Öltözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet, Bémer tér 1, udvarban Magas árakat fizetek használt ruhákért. 702

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek, órák, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi út 19.

Kertes magánház Rét utca közelében eladó. Érdeklődni Balassa tér 3. szám. ajtó 2. 604

Különpéle

Szabóság részére üzlethelyiséget keresek. Cím: Gyermekmenhely, Szabó Imre. 709

Kocsmának megfelelő üzlethelyiséget keresek, esetleg berendezve átveszek. Cím: Szent Anna u. 22. Köblös telep. 708

Kultura Középkolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4. IV-3. (Válaszbélyeg). 398

Aki magánházat, bérházat, üzletet, malmot, birtokot, szőlőt eladni, venni akar, keresse fel Popovics iródat. — Szent János u. 6. Telefon 15-67. 698

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád

Felolós kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

a szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a szent László-nyomda r. t. körtorgőgépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.